

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

เรื่อง

กระบวนการกำกับและตรวจสอบสินค้า
กระบวนการบริหารจัดการซื้อร้องเรียน

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

เรื่อง

กระบวนการกำกับและตรวจสอบสินค้า

จัดทำโดย	ทบทวนโดย	อนุมัติโดย
สำนักตรวจสอบและปฏิบัติการ	กองตรวจสอบและปฏิบัติการ	ผู้อำนวยการกองตรวจสอบและปฏิบัติการ
มกราคม ๒๕๕๕	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร		
มกราคม ๒๕๕๕	๐๐	ออกเอกสารครั้งแรก
มีนาคม ๒๕๕๙	๐๑	ทบทวนปรับปรุง
ตุลาคม ๒๕๖๒	๐๒	ทบทวนปรับปรุง
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	๐๓	ทบทวนปรับปรุง

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง กระบวนการกำกับและตรวจสอบสินค้า

รหัส ๐๔๐๘.๑

ที่มา

กองตรวจสอบและปฏิบัติการมีภารกิจหลักในการกำกับดูแลและตรวจสอบพฤติกรรมทางการค้าและบริการ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในทุกช่วงการค้าและบริการให้กับประชาชน ๓ กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และเกษตรกร ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรมการค้าภายใน เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.๒๕๔๒ พระราชบัญญัติควบคุมโภคภัณฑ์ พ.ศ.๒๕๔๕ เป็นต้น ในบางครั้งการปฏิบัติงานตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาตามข้อกฎหมาย หรือ การตรวจสอบ ซึ่งการตรวจสอบในกรณีเดียวกันพนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้แนวทางหรือดุลพินิจในการตรวจสอบที่แตกต่างกัน หรือไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๑. วัตถุประสงค์ (Objectives)

๑. เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกัน
๒. เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่
๓. เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

๒. ขอบเขต (Scope)

ปฏิบัติงานภายใต้อำนาจหน้าที่และภารกิจของกรมการค้าภายใน

๓. คำจำกัดความ (Definition)

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมการค้าภายใน
การตรวจสอบสินค้า หมายถึง การตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ของกรมการค้าภายใน ซึ่งตรวจสอบโดยกองตรวจสอบและปฏิบัติการ โดยเป็นการตรวจสอบประชาสัมพันธ์ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย การตรวจสอบภาวะราคาสินค้า และการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

๔. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

๔.๑ อำนาจหน้าที่ของกรมการค้าภายใน (ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องทราบ)

๑. พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒
 - เกี่ยวข้องกับราคาสินค้าและบริการ รวมทั้งปริมาณของสินค้าที่ผลิต และปริมาณสินค้าที่จำหน่าย
๒. พ.ร.บ.การค้าข้าว พ.ศ. ๒๕๔๙
 - เกี่ยวกับการจดทะเบียนผู้ค้าข้าวประเภทต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และการส่งออก รวมทั้งปริมาณข้าว ดำรงสต็อกของผู้ส่งออก การค้าข้าวชายแดน เป็นต้น
๓. พ.ร.บ.ควบคุมโภคภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๔๕
 - เกี่ยวกับการขนย้าย การครอบครองโภคภัณฑ์ บางชนิด เช่น กาแฟอิน

๔. พ.ร.บ.มาตราซั้ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๕๔๒

- เกี่ยวกับเครื่องซั้ง มาตรฐานชนิดต่าง ๆ สินค้าหีบห่อ ฯลฯ

๕. นโยบายการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรตามโครงการต่าง ๆ

- ในช่วงเวลาปฏิบัติงานต้องมีข้อมูลเบื้องต้นของโครงการนั้น ๆ เพื่อสามารถตอบคำถามเบื้องต้นได้ เช่น ข้าว ข้าวโพด ผลไม้ เป็นต้น

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

การเตรียมตัวก่อนตรวจสอบ

๕.๑ ศึกษารายละเอียดของเรื่องที่จะตรวจสอบ

- ๑) สถานที่ตรวจสอบ
- ๒) วัน เวลา ในการเปิดทำการ
- ๓) ประเด็นการตรวจสอบ (อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือไม่)
- ๔) สินค้าและพฤติกรรมในการประกอบการ

๕.๒ จัดเตรียมเอกสาร

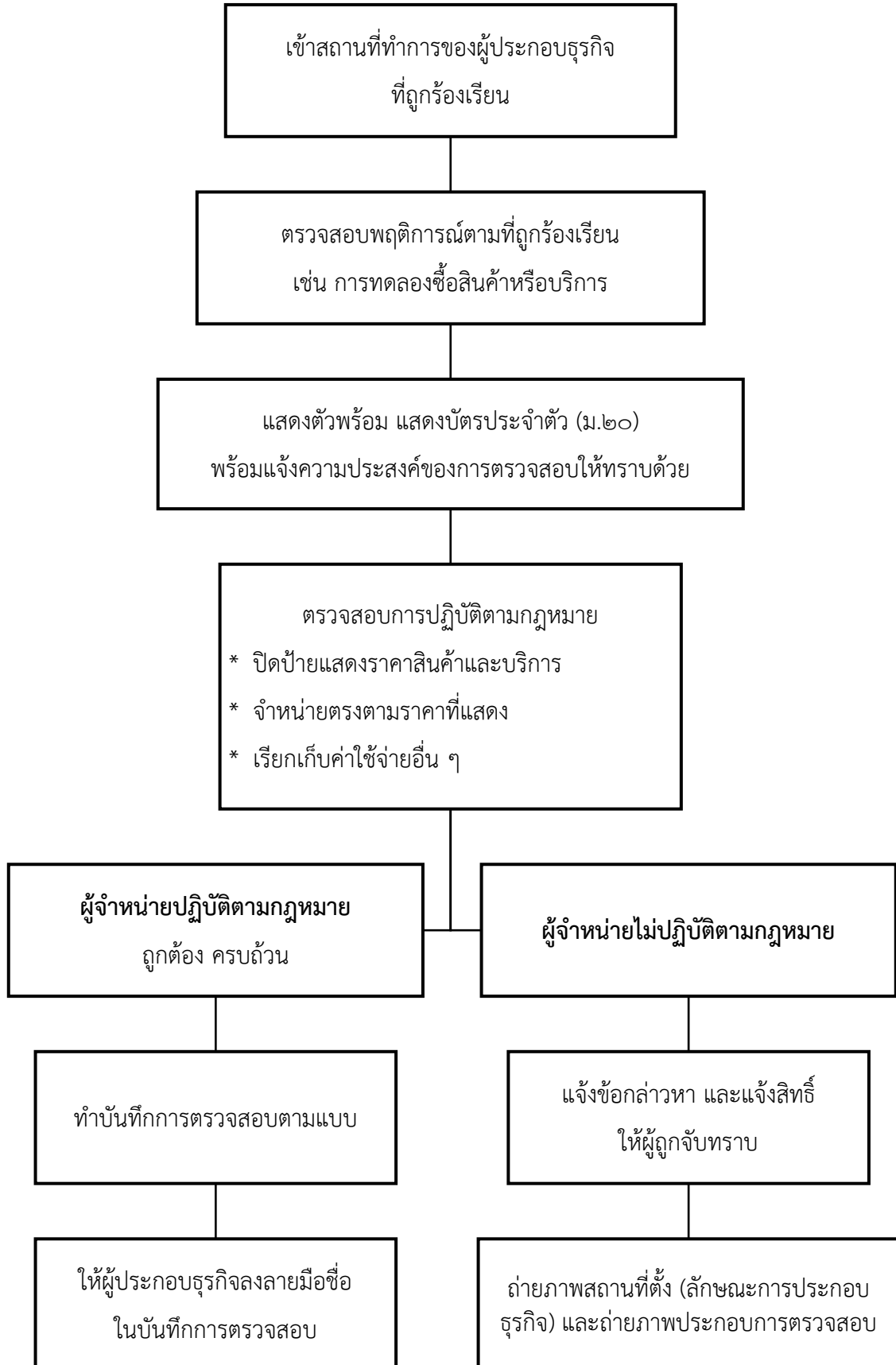
- ๑) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๒) แบบบันทึกการตรวจสอบ
- ๓) แบบบันทึกการจับกุม
- ๔) บันทึกถ้อยคำ
- ๕) บันทึกยึด/อายัด

๕.๓ เครื่องมือที่ใช้

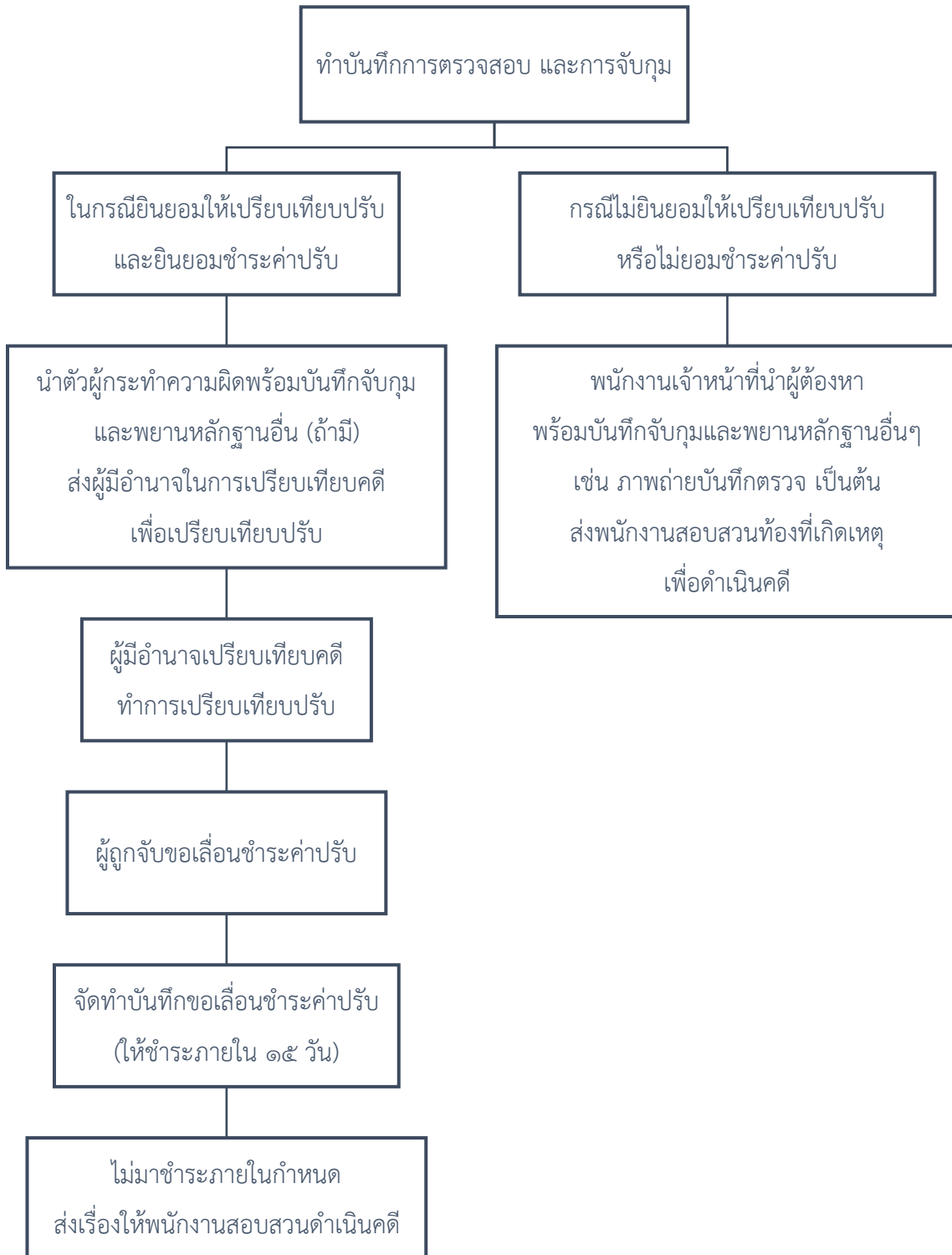
- ๑) กล้องถ่ายรูป พร้อมบรรจุถ่านไฟ เครื่อง VDO บันทึกภาพ เครื่องมือสื่อสาร
- ๒) บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ และบัตรประจำตัวข้าราชการ
- ๓) ธนบัตรที่ใช้ทดลองซื้อซึ่งต้องจดหมายเลขธนบัตร ทำคำหนังสือหรือทำหลักฐานไว้ก่อน เช่น เขียนชื่อไว้ หรือ ถ่ายสำเนาไว้ ซึ่งจะใช้ในกรณีทดลองซื้อ
- ๔) เบอร์โทรศัพท์ติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ กรณีเหตุฉุกเฉิน/อาจมีอันตราย
- ๕) รถยนต์ที่จะใช้ให้เหมาะสมกับภารกิจ

๕.๔ ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ ชักซ้อมแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ / ขั้นตอน-ระยะเวลา / บุคคล จุดนัดแนะที่จะเข้าดำเนินการแต่ละขั้น ทางเข้า-ออก ในการเข้าตรวจสอบ / ผู้ทดลองซื้อ การประสานงานในจุดต่างๆ / ส่งสัญญาณเพื่อเข้าจับกุม

กระบวนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

ขั้นตอนการตรวจสอบการปิดป้ายแสดงราคาสินค้าและบริการ

๖. แนวทางในการปฏิบัติของบุคลากร

แต่งกายให้เหมาะสมกับสถานที่ และควรมีเจ้าหน้าที่ที่แต่งกายปกป้องถึงสัญลักษณ์ขององค์กร เช่น เครื่องแบบพิเศษ

๗. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

-

๘. แบบฟอร์มที่ใช้ (Form)

๑) แบบรายงานราคาการตรวจสอบ

๒) แบบรายงานราคาสินค้า

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

เรื่อง

กระบวนการบริหารจัดการข้อร้องเรียน

จัดทำโดย	ทบทวนโดย	อนุมัติโดย
สำนักตรวจสอบและปฏิบัติการ	กองตรวจสอบและปฏิบัติการ	ผู้อำนวยการกองตรวจสอบ และปฏิบัติการ
มกราคม ๒๕๕๕	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร		
มกราคม ๒๕๕๕	๐๐	ออกเอกสารครั้งแรก
มีนาคม ๒๕๕๙	๐๑	ทบทวนปรับปรุง
ตุลาคม ๒๕๖๒	๐๒	ทบทวนปรับปรุง
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	๐๓	ทบทวนปรับปรุง

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง กระบวนการบริหารจัดการข้อร้องเรียน

รหัส ๐๔๐๘.๒

๑. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงาน การดำเนินงานการรับเรื่องร้องเรียนก็สามารถดำเนินการได้

๒. ขอบเขต (Scope)

๑. รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับราคาและปริมาณของสินค้าและบริการ รวมทั้งพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมจากผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าและบริการ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒, พ.ร.บ.ชั่งตวงวัด พ.ศ.๒๕๔๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

- ๑) สายด่วน ๑๕๖๙
- ๒) โทรสาร ๐๒-๕๔๗-๕๓๕๖
- ๓) ไลน์ออฟฟิเชียล แอคเคาท์ @MR.DIT
- ๔) เว็บไซต์ : <https://complaint.dit.go.th>
- ๕) E-mail: ๑๕๖๙@dit.go.th
- ๖) ตู้ ปณ.๑ ปณฝ. กระทรวงพาณิชย์ นนทบุรี ๑๑๐๐๕
- ๗) ร้องเรียนด้วยตนเอง ณ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนราคาสินค้า กรมการค้าภายใน
ห้อง ๒๐๓๐๑ ชั้น ๓ เลขที่ ๕๖๓ ถ.นนทบุรี อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
- ๘) เรื่องร้องเรียนจากส่วนราชการอื่นที่ส่งมายังกรมการค้าภายในเพื่อพิจารณา

๒. แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ร้องเรียน ดำเนินการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น ให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคเพื่อรู้จักปกป้องสิทธิของตนเอง

๓. เจรจาไกล่เกลี่ย ให้สามารถแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว

๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. คำจำกัดความ (Definition)

ข้อร้องเรียน หมายถึง เรื่องที่ประชาชนร้องเรียนผ่านศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ๑๕๖๙ กรมการค้าภายในและร้องเรียนผ่านหน่วยงานอื่น เช่น สคบ. อย. หรือ ศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐ (GCC ๑๑๑) เป็นต้น ในเรื่องการไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการค้าในด้านราคาสินค้า/ปริมาณ และการให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมการค้าภายใน

๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

๔.๑ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการค้าภายใน

๑) พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒

- เกี่ยวข้องกับราคาสินค้าและบริการ รวมทั้งปริมาณของสินค้าที่ผลิต และปริมาณสินค้าที่จำหน่าย

๒) พ.ร.บ.มาตราชั่ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๕๔๒

- เกี่ยวกับเครื่องชั่ง มาตรฐานชนิดต่าง ๆ สินค้าหีบห่อ ฯลฯ

๓) พ.ร.บ.การค้าข้าว พ.ศ. ๒๕๔๙

- เกี่ยวกับการจดทะเบียนผู้ค้าข้าวประเภทต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และการส่งออก รวมทั้งปริมาณข้าวสำรองของผู้ส่งออก การค้าข้าวชายแดน เป็นต้น

๔) พ.ร.บ.ควบคุมโภคภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

- เกี่ยวข้องกับสินค้าควบคุมบางชนิดและพื้นที่ที่ควบคุม เช่น กาแฟอิน (การขนย้ายการแจ้งปริมาณและสถานที่เก็บ)

๔.๒ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารจัดการข้อร้องเรียน ประกอบด้วย

๑) **ผู้อำนวยการกองตรวจสอบและปฏิบัติการ** มีหน้าที่สั่งการและลงนามในแบบรับคำร้องเรียน เพื่อส่งเรื่องร้องเรียนให้ส่วนตรวจสอบ หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และกำกับดูแลให้เป็นไปตามกระบวนการบริหารจัดการข้อร้องเรียน

๒) **ผู้อำนวยการกลุ่มรับเรื่องร้องเรียน กำกับสินค้าและคดี** มีหน้าที่เสนอความเห็นเรื่องร้องเรียนให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการและลงนามในแบบรับคำร้องเรียน เพื่อส่งเรื่องร้องเรียนให้ส่วนตรวจสอบ หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และเป็นผู้กำกับดูแล และควบคุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๓) **ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบ** มีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับราคาและปริมาณของสินค้าและบริการ รวมทั้งพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมจากผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าและบริการ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.๒๕๔๒

๔) **เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่** มีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับราคาและปริมาณของสินค้าและบริการ รวมทั้งพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมจากผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าและบริการ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.๒๕๔๒, พ.ร.บ.ชั่งตวงวัด พ.ศ.๒๕๔๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และพิจารณากลับกรองเรื่องร้องเรียนว่าเกี่ยวกับพฤติการณ์ใด และเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมการค้าภายใน หรืออยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น พร้อมทั้งบันทึกเรื่องร้องเรียนลงในแบบรับคำร้องเรียน

๕) **เจ้าหน้าที่กลุ่มตรวจสอบ** มีหน้าที่ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับราคาและปริมาณของสินค้าและบริการ รวมทั้งพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมจากผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าและบริการ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.๒๕๔๒

๕. Work Flow กระบวนการงาน

ขั้นตอนการทำงาน (Work Flow)	ผังงาน (Flow Chart)	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ (ตำแหน่ง/กลุ่ม/ฝ่าย)
๑	กระบวนการบริหารจัดการข้อร้องเรียน <pre> graph TD S1[ขั้นตอนที่ 1 ผู้ร้องเรียนแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางร้องเรียน ได้รับข้อมูลครบถ้วน] --> S2[ขั้นตอนที่ 2 ให้คำแนะนำ ปรึกษาเบื้องต้น] S2 --> S3[ขั้นตอนที่ 3 บันทึกข้อมูล] S3 --> S4[ขั้นตอนที่ 4 ลงทะเบียน พร้อมลงรายละเอียดในระบบฐานข้อมูล] S4 --> S5[ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูล] S5 --> S6[ขั้นตอนที่ 6 เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการ] S6 --> S7[ขั้นตอนที่ 7 ประสานส่งเรื่องร้องเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง] </pre>	๑ วัน	ผอ.กลุ่มรับเรื่องร้องเรียน กำกับสินค้าและคดี ผอ.กองตรวจสอบและ ปฏิบัติการ
๒	<pre> graph TD S8[ขั้นตอนที่ 8 ตรวจสอบข้อเท็จจริง และดำเนินคดีกรณีพบการกระทำความผิด] --> S9[ขั้นตอนที่ 9 รายงานผล] S9 --> S10[ขั้นตอนที่ 10 แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบ] </pre>	๓ วัน/ ๑๐ วัน	ผอ.กลุ่มตรวจสอบ ผอ.กองตรวจสอบและ ปฏิบัติการ
๓	<pre> graph TD S11[ขั้นตอนที่ 11 สรุปข้อมูลทำสถิติ] </pre>	๑ วัน	ผอ.กลุ่มรับเรื่องร้องเรียน กำกับสินค้าและคดี ผอ.กองตรวจสอบและ ปฏิบัติการ

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

ขั้นตอนการดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนของศูนย์รับเรื่องร้องเรียนราคาสินค้า

- ๑) รับเรื่องร้องเรียน ที่ผู้ร้องเรียนแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางร้องเรียนให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
- ๒) ให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น ในกรณีที่เป็นการสอบถามหรือสามารถชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ร้องเรียน
- ๓) บันทึกข้อมูลเรื่องร้องเรียน
- ๔) ลงทะเบียนรับเรื่องร้องเรียนพร้อมบันทึกรายละเอียดในระบบฐานข้อมูลร้องเรียน
- ๕) วิเคราะห์ข้อร้องเรียน
- ๖) เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการ
- ๗) ประสานส่งเรื่องร้องเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ กรณีเรื่องร้องเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการค้าภายใน ส่งหน่วยงานภายใน/สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินคดีกรณีพบการกระทำความผิด

(๑) เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับราคาและปริมาณ ได้แก่ การไม่ปิดป้ายแสดงราคาจำหน่ายปลีก,แสดงราคาจำหน่ายปลีกไม่ตรงกับราคาที่จำหน่าย,ความผิดตาม พ.ร.บ.ชั่งตวงวัด ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดำเนินการตรวจสอบภายในระยะเวลา ๓ วันทำการ

(๒) เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับราคาและปริมาณ ได้แก่ การไม่ปิดป้ายแสดงราคาจำหน่ายปลีก,แสดงราคาจำหน่ายปลีกไม่ตรงกับราคาที่จำหน่าย,ความผิดตาม พ.ร.บ.ชั่งตวงวัด,จำหน่ายราคาแพง/ปรับราคาจำหน่ายสูงขึ้นในพื้นที่ต่างจังหวัด ดำเนินการตรวจสอบภายในระยะเวลา ๑๐ วันทำการ

(๓) เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจำหน่ายราคาแพง/ปรับราคาจำหน่ายสูงขึ้น ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดำเนินการตรวจสอบภายในระยะเวลา ๑๐ วันทำการ

๗.๒ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับมาตรการ/นโยบาย/สืบหาข้อมูล ไม่กำหนด ระยะเวลาดำเนินการตรวจสอบ

๗.๓ กรณีที่เป็นเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานอื่น จะพิจารณาจัดส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป ระยะเวลา ๑ วันทำการ

๘) รายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา

๙) แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบ

๙.๑ ฝ่ายตรวจสอบแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบ ตามหมายเลขโทรศัพท์ที่ผู้ร้องเรียนให้ไว้ หลังจากตรวจสอบแล้วเสร็จ

๙.๒ หากผู้ร้องเรียนไม่แจ้งหมายเลขโทรศัพท์ แต่มีที่อยู่ชัดเจน หรือร้องเรียนผ่านหน่วยงานอื่น จะจัดทำหนังสือแจ้งผู้ร้องเรียน หรือหน่วยงานอื่นให้ทราบถึงผลการดำเนินการ

๙.๓ กรณีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับมาตรการ/นโยบาย/สืบหาข้อมูล แจ้งความคืบหน้าการดำเนินการ ภายในระยะเวลา ๑๕ วันทำการ

๑๐) รวบรวมข้อมูลสถิติ บันทึกผลการดำเนินการในฐานข้อมูล และสรุปการดำเนินงานของศูนย์ฯ เป็นรายเดือน

หมายเหตุ : รายละเอียดที่จำเป็นต้องทราบจากผู้ร้อง

๑. ประเด็นข้อร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร ในเรื่องของการร้องเรียนเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมาย วิธีการจำหน่าย เวลาเปิด-ปิด กิจการ รายละเอียดสินค้า พฤติการณ์ที่ร้องเรียน เช่น ไม่ปิดป้ายแสดงราคาจำหน่ายปลีก แสดงราคาจำหน่ายปลีกไม่ตรงกับราคาที่จำหน่าย เป็นต้น
๒. สถานที่เกิดเหตุหรือพบเห็น ต้องชัดเจน
๓. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบเสร็จรับเงิน รูปถ่าย (หากมี)
๔. ชื่อ-ที่อยู่ รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ร้อง เพื่อประโยชน์ในการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมและแจ้งผลการดำเนินการให้ทราบ ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนยินดีที่จะเปิดเผย

๗. แนวทางในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

๑. กรณีรับสายด่วน ๑๕๖๙

- ๑.๑ ให้ผู้ร้องฯ อธิบายหรือชี้แจงข้อมูลที่ต้องการร้องเรียนหรือขอหารือโดยละเอียด โดยไม่ต้องทักท้วงหรือขัดจังหวะแต่อย่างใด ให้รับฟังผู้ร้องฯ ฝ่ายเดียว (ยกเว้นเป็นเรื่องอื่นที่มีใช้เรื่องการร้องเรียน)
- ๑.๒ ประมวลข้อมูลที่ได้ว่าอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมการค้าภายใน หรือของหน่วยงานอื่น
- ๑.๓ กรณีอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมการค้าภายใน ให้เจ้าหน้าที่ใช้แบบรับเรื่องร้องเรียนบันทึกคำร้อง และสอบถามผู้ร้องเพิ่มเติมถึงชื่อ ที่อยู่ ของผู้ร้องโดยละเอียด รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ ทั้งนี้ โดยแจ้งว่าเพื่อจะได้แจ้งผลการดำเนินการให้ทราบเป็นหนังสือหรือทางโทรศัพท์ต่อไป หากผู้ร้องไม่ประสงค์จะบอกชื่อและที่อยู่ รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์เพราะเหตุใดก็ตาม ให้บันทึกไว้ว่า “ผู้ร้องไม่ประสงค์แจ้งชื่อและที่อยู่”
- ๑.๔ ข้อมูลสำคัญที่จะต้องทราบจากผู้ร้อง และจำเป็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องซักถามให้ได้ความอย่างแจ่มชัด คือ
 - (๑) ประเด็นข้อร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร เช่น ไม่ปิดป้ายแสดงราคา แสดงราคาจำหน่ายปลีก ไม่ตรงกับราคาจำหน่าย ขายสินค้าราคาแพง ปฏิเสธการจำหน่าย น้ำหนักไม่ครบจำนวน เป็นต้น
 - (๒) สถานที่เกิดเหตุหรือพบเห็น ต้องชัดเจนมากที่สุด เช่น ชื่อของผู้ประกอบการ (ร้านค้า) หรือตลาดสดชื่ออะไร ขายสินค้าอะไร บริเวณไหน มีอะไรเป็นที่สังเกต ถ้าเป็นถนนหรือซอย ต้องให้ผู้ร้องบอกระยะทางโดยประมาณ ชื่อตรอก ซอย ถนนและสถานที่ใกล้เคียงที่สังเกตได้ง่าย เช่น ธนาคาร โรงเรียน สถานีตำรวจ เป็นต้น เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ตรวจพบโดยเร็ว และเวลาที่เปิด-ปิด จำหน่าย
 - (๓) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง : ข้อร้องเรียน บางเรื่องพยานหลักฐานเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ เช่น ใบเสร็จรับเงิน ตัวสินค้าหรือภาชนะบรรจุสินค้า เป็นต้น หากเป็นเอกสารก็ขอให้ส่งให้ทางโทรสาร หรือ E-mail หรือไปรษณีย์ ส่วนจะต้องส่งต้นฉบับมาให้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในทางคดีเป็นกรณีไป
 - (๔) หากกรณีใดเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วน และจำเป็นต้องทราบข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติม เช่น ต้องมีตัวสินค้าหรือเอกสารต่าง ๆ ด้วย และเป็นการสะดวกที่ผู้ร้องจะเดินทางมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ณ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนฯ ก็ให้แนะนำผู้ร้องให้เดินทางมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ต้องการ
 - (๕) เมื่อเจ้าหน้าที่ประมวลข้อมูลเบื้องต้น (ตามข้อ ๑.๒) แล้ว ให้เจ้าหน้าที่แจ้งหลักกฎหมาย ระเบียบ เบื้องต้นให้ผู้ร้องทราบ เป็นแนวทางที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการให้ผู้ร้องทราบก่อน (ถ้าสามารถตอบได้) ก็จะทำให้ผู้ร้องลดแรงกดดันลงระดับหนึ่ง เช่น ร้องเรียนว่าไม่ปิดป้ายแสดงราคาสินค้า หรือแสดงราคาจำหน่ายปลีกไม่ตรงกับราคาจำหน่าย ให้อธิบายการแสดงราคาสินค้าตามบัญชีแนบท้ายประกาศ ว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าและบริการที่ปรากฏในบัญชีแนบท้ายประกาศหรือไม่ และการฝ่าฝืนมีโทษอย่างไร

(๖) การบันทึกข้อมูลลงในแบบรับเรื่องร้องเรียน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่จำเป็น ต้องบันทึกคำร้องตามแบบที่กำหนดโดยตรง ควรใช้กระดาษอื่นบันทึกไว้คร่าว ๆ พร้อมกับการสอบถามและฟังผู้ร้อง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาของผู้ร้องมากเกินไป หลักจากนั้นจึงนำข้อมูลมาเขียนโดยละเอียดในแบบรับเรื่องร้องเรียนก็จะได้คำร้องที่ชัดเจนและครบถ้วน อาจจะประมวลโดยใช้เครื่องพิมพ์ดีดหรือคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับต่อ ๆ ไป แต่ทั้งนี้ ต้องทบทวนข้อมูลที่บันทึกไว้ให้ครบถ้วนก่อนที่จะยุติการสอบถามข้อมูลจากผู้ร้อง และหากผู้ร้องให้หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อไว้ก็สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมให้ชัดเจนอีกครั้งได้ถ้าจำเป็น แต่การสอบถามรายละเอียดอย่างครบถ้วน ในครั้งแรกจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ อย่างยิ่ง

๑.๕ กรณีที่ปรากฏว่าข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากผู้ร้องนั้นเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) แนะนำผู้ร้องว่า เพื่อความรวดเร็วและจะได้รับคำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ขอแนะนำให้แจ้งหน่วยงานนั้น ๆ โดยตรง และถ้าดำเนินการตามที่แนะนำแล้วยังไม่ได้รับความสะดวกให้แจ้งกลับมาใหม่ เพื่อจะบันทึกเป็นหนังสือส่งให้หน่วยงานนั้นอย่างเป็นทางการต่อไป

(๒) หากผู้ร้องประสงค์จะร้องผ่านศูนย์ฯ โดยตรง ก็ให้รับไว้แล้วดำเนินการต่อไป (ห้ามมิให้ปฏิเสธไม่รับคำร้องโดยอ้างว่าไม่ใช่หน้าที่ของกรมการคำภายใน)

๑.๖ กรณีฟังจากระบบฝากข้อความอัตโนมัติ

กรณีที่ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ต้องจับประเด็นและสาระสำคัญของข้อร้องเรียนให้ได้ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนเช่นเดียวกับการรับเรื่องทางโทรศัพท์ กรณีปกติ

๒. **กรณีร้องเรียนผ่านทาง Website, ไลน์ออฟฟิเชียล แอคเคาท์ @MR.DIT และ E-mail**

๒.๑ ศูนย์ฯ ต้องกำหนดตัวเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเปิด Website, ไลน์ออฟฟิเชียล แอคเคาท์ @MR.DIT และ E-mail ไว้เป็นกรณีเฉพาะ (ถือเป็นหน้าที่) และกำหนดเวลาในการเปิดตรวจสอบข้อมูลทุกวัน

๒.๒ จัดพิมพ์ข้อมูลการร้องเรียนออกมาแล้วประมวลลงแบบฟอร์มรับเรื่องร้องเรียนนำเสนอตามขั้นตอนต่อไป

๓. **การร้องเรียนผ่านโทรสารและจดหมาย** ผ่านช่องทางปกติ หรือตู้ไปรษณีย์ให้เจ้าหน้าที่ประมวลลงตามแบบรับเรื่องร้องเรียนแล้วดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๔. **การเดินทางมาร้องเรียนด้วยตนเอง**

๔.๑ ให้ผู้ร้องกรอกข้อความร้องเรียนลงในแบบรับเรื่องร้องเรียน ถ้าไม่พอให้ใช้ใบต่อคำร้อง แนบท้าย

๔.๒ ผู้ร้องต้องแสดงตนถึง ชื่อ ที่อยู่ อย่างชัดเจน พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัว และควรขอถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวของผู้ร้องแนบคำร้องไว้ด้วย (ถ้าผู้ร้องยินยอม) กรณีเป็นเรื่องที่ผู้ร้องไม่ต้องการจะเปิดเผยชื่อ ที่อยู่ ก็ให้แจ้งผู้ร้องว่าจะปกปิดไว้เป็นความลับ และต้องระบุไว้ในคำร้องให้ชัดเจนว่าผู้ร้องไม่ประสงค์จะให้เปิดเผยชื่อ ที่อยู่ ด้วย

๔.๓ พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ผู้ร้องนำมาให้ ถ้าเป็นสำเนาให้ผู้ร้องลงลายมือชื่อรับรองสำเนา ถ้าเป็นต้นฉบับและผู้ร้องต้องการมอบให้ไว้เลย ให้เจ้าหน้าที่ถ่ายสำเนาคืนให้ผู้ร้อง ๑ ชุด เพื่อเก็บรักษาไว้

๔.๓ หากผู้ร้องไม่ประสงค์จะขอสำเนาคำร้อง ให้เจ้าหน้าที่ขอความเห็นจากผู้บังคับบัญชาก่อน ทุกครั้ง (บางกรณีเป็นเรื่องความลับหรือกระทบสิทธิบุคคลภายนอก พนักงานเจ้าหน้าที่ยังมิได้ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงการที่คำร้องถูกเผยแพร่ออกไปอาจไม่เหมาะสม จึงต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป)

๘. มาตรฐานคุณภาพงาน

ประชาชนได้รับคำแนะนำปรึกษา หรือได้รับการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน และผู้ประกอบการได้รับคำแนะนำแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง

๙. ระบบติดตามประเมินผล

ระบบฐานข้อมูลการตรวจสอบและปฏิบัติการ และระบบฐานข้อมูลร้องทุกข์พิทักษ์ผลประโยชน์ของผู้บริโภค

๑๐. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

คู่มือการรับเรื่องร้องเรียนราคาสินค้าและบริการ

๑๑. แบบฟอร์มที่ใช้ (Form)

๑. แบบรับเรื่องร้องเรียนสำหรับผู้ที่มาร้องเรียนด้วยตนเอง
๒. แบบรับเรื่องร้องเรียนสำหรับผู้ที่ร้องเรียนมาทางโทรศัพท์
๓. ใบต่อคำร้อง
